

"Latvijas Vēstnesis"

Ieteikumi

**ķīniešu personvārdu atveidei
latviešu valodā**

Projekts

Sastādījusi: bac. philol. (latv. val.) *Dina Gailīte*
Konsultants: bac. philol. (ķīniešu val.) *Ina Forande*

Riga, 1997. gads

"Latvijas Vēstnesis"

Ieteikumi

**ķīniešu personvārdu atveidei
latviešu valodā**

Projekts

Sastādījusi: bac. philol. (latv. val.) *Dina Gailīte*

Konsultants: bac. philol. (ķīniešu val.) *Ina Forande*

Riga, 1997. gads

Saturā

Par ķīniešu personvārdu sistēmu	
Vārds	3
Uzvārds	3
Par ķīniešu hieroglifu atveidi latviešu valodā	3
Kīnas Tautas Republikas valstsvīri un amatpersonas	
Valsts pārvalde	
Politiskās partijas	
Masa saziņas līdzekļi	
Organizāciju sadarbībai ar ārvalstiem	
Kīnas Tautas Republikas diplomāti Latvijā	

Par ķīniešu personvārdu sistēmu

Vārds

Kinietim dzīves laikā tradicionāli tiek doti vairāki vārdi:

“piena” vārds — tiek dots bērnībā, lieto līdz zināma vecuma sasniegšanai un tikai ģimenes lokā;

oficiālois vārds — no pilngadības sasniegšanas līdz mūža beigām;
otrs vārds — to var dot radi vai draugi pēc dienesta vai darba gaitu uzsākšanas;

pseudonims — var izvēlēties pilngadīgs cilvēks savā oficiālā vārda un uzvārda vietā.

Tomēr pēdējā laikā otrā vārda un pseudonima lietojums sastopams aizvien retāk, un parasti pieaugušam kinietim ir tikai viens — oficiālais — vārds.

Kīniešu vārdu parasti veido divu hieroglifu kombinācija, iespējamo variantu skaits ir milzīgs. Oficiāli vārdu raksta aiz uzvārda, otrajā vietā.

Atveidojot kīniešu vārdu latviešu valodā, abu hieroglifu zilbes raksta kopā un ar lielo sākuma burtu. Ja pēdējais hieroglifs beidzas ar lidzskani, aiz tā pievieno latvisku galotni, — viršu vārdiem — “s” (vai attiecīgā locījumā), sieviešu vārdiem — “a” (vai attiecīgā locījumā).

Uzvārds

Uzvārdu ķīnā bērns manto pa tēva līniju. Iespējamo uzvārdu variantu skaits ir daudz mazāks nekā kīniešu vārdiem — tikai daži simti. Sevišķi bieži sastopami ir, piemēram, Ȇi, Ȇu, Dzjao, Dzjans, Vans.

Uzvārdu parasti veido viens hieroglifs, to raksta pirmo — pirms personas vārda.

Atveidojot latviešu valodā, tāpat kā vārdam, ja tas ir iespējams, ari uzvārdam pievieno galotni.

Par ķīniešu hieroglifu atveidi latviešu valodā

Kā jau minēts, kīniešu vārdu un uzvārdu veido individuāla hieroglifu kombinācija. Lai atvieglotu saskari ar citās valodās runājošiem un rakstoshiem, visā Ķīnas Tautas Republikā oficiāli pieņemtajā Pekinas dialektā (sauktā par *Putunhua*) katram hieroglifam ir izveidota transkripcija latīņu alfabētā. Šī transkripcija tiek izmantota, atveidojot kīniešu personvārdus citās valodās, ari angļu. Tā kā latviešu valodā kīniešu vārdi parasti nonāk ar angļu

valodas starpniecību (tātad — jau minētajā latīņu transkripcijā), tālāk tiek dots ar latīnu burtiem transkribēto hieroglifu atveidojums latviešu valodā.

Kā šī tabula lietojama?

Alfabētiskā secībā sakārtotajiem transkribētajiem ķiniešu hieroglifiem stābiņā preti atrodams šī hieroglifa latviskais atveidojums. Ja personvārda hieroglifa atveidojums beidzas ar līdzskani, tam, kā jau iepriekš minēts, latviešu valodā pievieno attiecīgi vai nu vīriešu vai sieviešu dzimtes galotni. Tā kā abus personas vārda hieroglifus, atveidojot latviešu valodā, raksta kopā, dzimti norādošo galotni, atveidojot latviešu valodā, pievieno tikai otrajam hieroglifam — vārda beigās.

Kiniešu personvārdu atveides praktiskam paraugam un ērtai lietošanai pēdējā nodajā atrodami Ķinas Tautas Republikas valsts vīru un citu amatpersonu vārdi un ieņemamie amati starpniekvalodā — angļu valodā un to ieteicamais atveidojums latviešu valodā.

A	B	C
a	ba	ca
ai	bai	cai
an	bañ	can
ang	ban	cang
ao	bao	cao
	bei	ce
	ben	cen
	beng	ceng
	bi	cha
	bian	chai
	biao	chan
	bie	chang
	bin	chao
	bing	che
	bo	chen
	bu	cheng
		chi
		chong
		chou
		chu
		chuua
		chuai
		chuan
		chuang
		chui
		chun
		chuo
		ci
		cong
		cou
		cu
		cuan
		cui
		cun
		co

D	E	F
da	da	e
dai	dai	ei
dan	daŋ	en
dang	dan	eng
dao	dao	er
de	de	
dei	dei	
den	deŋ	
deng	den	
di	di	
dian	djaŋ	
diao	djao	
die	dje	
ding	din	
diu	dju	
dong	dun	
dou	dou	
du	du	
duan	duaŋ	
dui	dui	
dun	duŋ	
duo	do	

G	H	J
ga	ga	ha
gai	gai	hai
gan	gaŋ	han
gang	gan	hang
gao	gao	hao
ge	ge	he
gei	gei	hei
gen	gen	hen
geng	gen	heng
gong	gun	hong
gou	gou	hou
gu	gu	hu
gua	gua	hua
guai	guai	huai
guan	guaŋ	huan
guang	guan	huang
gui	gui	hui
gun	guŋ	hun
guo	go	ho

K	L	M
ka	ka	la
kai	lai	la
kan	lan	mai
kang	lang	man
kao	loo	mang
ke	le	mao
ken	lei	mei
keng	leng	men
kong	li	meng
kou	lia	mi
ku	lian	mian
kua	liang	miao
kuai	tiao	mie
kuan	lie	min
kuang	lin	ming
kui	ling	miu
kun	liu	mo
kuo	long	mou
	ou	mu
	ü	
	üan	
	üe	
	ün	
	uo	

N	O	P
na	na	pa
nai	nai	pai
nan	naŋ	pan
nang	nan	pang
nao	nao	pao
ne	ne	pei
nei	nei	pen
nen	neŋ	peng
neng	nen	pi
ni	ní	pian
nian	ñaŋ	piao
niang	nan	pie
niao	nao	pin
nie	ñe	ping
nin	ñin	po
ning	ñin	pou
niu	ñu	pu
nong	nun	
nou	nou	
nu	nu	
nü	ñui	
nuan	nuaŋ	
nüe	ñue	
nuo	no	

Q	R	S
qi	qī	ran
qia	qia	rang
qian	cjaŋ	rao
qiang	cjan	re
qiao	cjao	ren
qie	cje	reng
qin.	cjɪŋ	ri
qing	cjin	rong
qiong	cjun	rou
qiu	cju	ru
qu	cqui	ruan
quan	cuaŋ	rui
que	cque	run
qun	cjunŋ	ruo
		žaoŋ
		žan
		žao
		že
		žeŋ
		žen
		ži
		žun
		žou
		žu
		žuaŋ
		žui
		žuŋ
		žo
		sa
		sai
		san
		sang
		sao
		se
		sen
		seng
		sha
		shai
		shan
		šan
		shang
		šan
		shao
		še
		shei
		shen
		sheng
		shi
		shou
		shu
		shua
		shuai
		shuan
		shuang
		shui
		shun
		shuo
		si
		song
		sou
		su
		suan
		sui
		sun
		suo
		ši
		šou
		šu
		šua
		šuai
		šuan
		šui
		šun
		šo
		si
		sun
		sou
		su
		suaŋ
		sui
		suŋ
		so

T		W		X	
ta	ta	wa	va	xi	sji
tai	tai	wai	vai	xia	sja
tan	taŋ	wan	vəŋ	xian	sjan
tang	tan	wang	vəŋ	xiang	sjan
too	tao	wei	vei	xiao	siao
te	te	wen	veŋ	xie	sje
teng	ten	weng	ven	xin	sjiŋ
ti	tji	wo	vo	xing	sin
tian	tjaŋ	wu	u	xiong	sjun
tiao	tjao			xiu	sju
tie	tje			xu	sju:i
ting	tin			xuan	sjuən
tong	tun			xue	sju:e
tou	tou			xun	sju:n
tu	tu				
tuan	tuaŋ				
tui	tui				
tun	tuŋ				
tuo	to				

Y		Z	
ya	ja	za	dza
yan	jan	zai	dzai
yang	jan	zan	dzaŋ
yao	jao	zang	dzan
ye	je	zao	džao
yi	-	ze	dze
yin	iŋ	zei	dzei
ying	iŋ	zen	dzeŋ
yo	jo	zeng	dzen
yong	juŋ	zha	dža
you	ju	zhai	džai
yu	ui	zhan	džan
yuan	juŋ	zhang	džan
yue	juε	zhao	džao
yun	juŋ	zhe	dže
		zhei	džei
		zhen	džen
		zheng	džen
		zhi	dži
		zhong	džun
		zhou	džou
		zhu	džu
		zhua	džua
		zhuai	džuai
		zhuon	džuaŋ
		zhuang	džuan
		zhui	džui
		zhun	džuŋ
		zhuo	džo
		zi	dži
		zong	džun
		zou	džou
		zu	džu
		zuan	džuaŋ
		zui	džui
		zun	džuŋ
		zuo	džo

Ķīnas Tautas Republikas valstsvīri un amatpersonas*

Valsts pārvalde

Chairman of the People's
Republic of the China
Jiang Zemin

Ķīnas Tautas Republikas
priekšsēdētājs
Dzjans Dzemiņš

Vicepresident *Rong Yiren*

Viceprezidents Žuns Ižeņš

State council (from 1995, III):
Valsts padome (ievēlēta 1995, III)

Prime Minister of the People's
Republic of the China
Li Peng

Ķīnas Tautas Republikas
Ministru prezidents
Li Pens

Vice-Premiers:
Zhu Rongji
Zou Jiahua
Qian Qichen
Li Lanqing
Wu Bangguo
Jiang Chunyun

Vicepremieri:
Džu Žundžji
Dzou Dzjahua
Cjaņs Cjičeņš
Li Lančjins
U Bango
Dzjans Čuņjuņš

State Councillors:
Li Tieying
Gen. Chi Haotian
Song Jian
Li Guixian
Chen Junsheng
Ismail Amat
Peng Peiyun
Luo Gan

Valsts padomnieki:
Li Tjeins
Či Haotjaņš
Suns Dzjaņš
Li Guijaņš
Čeņs Dzjuņšens
Ismails Amats
Pens Peijuņš
Lo Gans

* Datu — no Ķīnas Tautas Republikas vēstniecības Latvijā 1997.gada janvāri

Secretary—General: <i>Luo Gan</i>	Generālsekretārs <i>Lo Gāns</i>
Minister of Foreign Affairs: <i>Qian Qichen</i>	Āriņu ministrs <i>Cjaņs Cjičēns</i>
Minister of National Defence: Gen. <i>Chi Haotian</i>	Nacionālās aizsardzības ministrs <i>Či Haotjans</i>
Minister of State Economic and Trade Commission: <i>Wang Zhonguo</i>	Ekonomikas un tirdzniecības valsts komitejas ministrs <i>Vans Džungo</i>
Minister of State Planning Commission: <i>Chen Jinhua</i>	Valsts plānošanas komitejas ministrs <i>Čeņs Dzinhuā</i>
Minister of State Commission for Economic Restructuring: <i>Li Tieying</i>	Ekonomikas pārveidošanas valsts komitejas ministrs <i>Li Tjeins</i>
Minister of State Education Commission: <i>Zhu Kaixuan</i>	Izglītības valsts komitejas ministrs <i>Džu Kaisjuāns</i>
Minister of State Science and Technology Commission: <i>Song Jian</i>	Zinātnes un tehnoloģijas valsts komitejas ministrs <i>Suns Dzjaņs</i>
Minister of State Commission of Science, Technology and Industry for National Defence: <i>Ding Henggao</i>	Zinātnes, tehnoloģijas un rūpniecības nacionālās aizsardzības valsts komitejas ministrs <i>Dins Hengao</i>
Minister of State Nationalities Affairs Commission: <i>Ismail Amat</i>	Valsts nacionālo lietu komitejas ministrs <i>Ismails Amats</i>
Minister of Machine-Building Industry: <i>He Guangyuan</i>	Mašīnbūvniecības ministrs <i>He Guanjuāns</i>
Minister of Public Security: <i>Tao Siju</i>	Sabiedriskās drošības ministrs <i>Tao Sidzjui</i>
Minister of State Security: <i>Jia Chunwang</i>	Valsts drošības ministrs <i>Dzja Čuņvans</i>

Minister of Justice: <i>Xiao Yang</i>	Tieslietu ministrs Sjao Jans
Minister of Supervision: <i>Cao Qingze</i>	Uzraudzības ministrs Cao Cjindze
Minister of Finance: <i>Liu Zhongli</i>	Finansu ministrs Ķu Džunli
Minister of Internal Trade: <i>Chen Bangzhu</i>	Iekšējās tirdzniecības ministrs Čeņs Bandžu
Minister of Foreign Trade and Economic Cooperation: <i>Wu Yi</i>	Ārējās tirdzniecības un ekonomiskās sadarbības ministrs U I
Minister of Agriculture: <i>Liu Jiang</i>	Lauksaimniecības ministrs Ķu Dzjans
Minister of Forestry: <i>Xu Youfang</i>	Mežkopības ministrs Sjui Jutans
Minister of Power Industry: <i>Shi Dazhen</i>	Elektroenerģētikas ministrs Ši Dadžens
Minister of Coal Industry: <i>Wang Senhao</i>	Oglīpniecības ministrs Vans Šehao
Minister of Electronics Industry: <i>Hu Qili</i>	Elektronikas rūpniecības ministrs Hu Cijili
Minister of Water Resources: <i>Niu Maosheng</i>	Ūdens resursu ministrs Nu Maošens
Minister of Construction: <i>Hou Jie</i>	Celtniecības ministrs Ho Dzje
Minister of Geology and Mineral Resources: <i>Song Ruixiang</i>	Ģeoloģijas un mineralresursu ministrs Suns Žuisjans
Minister of Metallurgical Industry: <i>Liu Qi</i>	Metalurģiskās rūpniecības ministrs Ķu Čji
Minister of Chemical Industry: <i>Gu Xiulian</i>	Ķimiskās rūpniecības ministrs Gu Sjulans

Minister of Railways: <i>Han Zhubin</i>	Dzelzceļu ministrs Haņs Džubiņš
Minister of Communication: <i>Huang Zhendong</i>	Sakaru ministrs Huans Džēnduns
Minister of Posts and Telecommunications: <i>Wu Jichuan</i>	Pasta un teletelekomunikāciju ministrs U Dzjičuaņs
Minister of Personnel: <i>Song Defu</i>	Personāla ministrs Suns Defu
Minister of Labour: <i>Li Boyong</i>	Darba ministrs Lī Bojuns
Minister of Culture: <i>Liu Zhongde</i>	Kultūras ministrs Ju Džunde
Minister of Radio, Film and Television: <i>Sun Jiazheng</i>	Radio, kino un televīzijas ministrs Suņs Dzjadžens
Minister of Public Health: <i>Chen Minzhang</i>	Sabiedriskās veselības ministrs Čēns Miņdžans
Minister of State Physical Culture and Sports Commission: <i>Wu Shaozu</i>	Fiziskās kultūras un sporta valsts komitejas ministrs U Šaodzu
Minister of State Family Planning Commission: <i>Peng Peiyun</i>	Ģimenes plānošanas valsts komitejas ministrs Pens Pejuņš
Governor of the People's Bank of China: <i>Dai Xianglong</i>	Ķinas tautas bankas pārvaldnieks Dai Sjanluns
Auditor—General of Auditing Administration: <i>Guo Zhenqian</i>	Revīzijas administrācijas ģenerālrevidents Go Dženčjaņs

**National People's Congress
Visķīnas tautas pārstāvju sapulce**

Standing Committee

Pastāvigā komiteja

Chairmen: Qiao Shi

Priekšsēdētājs Cjao Ši

Vice – Chairmen:

Tian Jiyun

Priekšsēdētāja vietnieks:

Tjanšs Dzijijuņs

Members:

Wang Hanbin

Biedri:

Vans Haņbiņs

Ni Zhifū

Ņi Džiſū

Ms. Chen Muhua

Čeņs Muhua

Fei Xiaotong

Fei Sjaotuns

Sun Qimeng

Suņs Cjimens

Lei Jieqiong

Lei Dzjecjuns

Qin Jiwei

Cjiņs Dzīvei

Li Ximing

Li Sjimins

Wang Bingqian

Vans Bincjaņs

Wang Guangying

Vans Guanins

Cheng Siyuan

Čens Sijuņs

Lu Jiaxi

Lu Dzjasji

Buhe

Bu He

Li Peiyao

Li Peijao

Wu Jieping

U Dzjepins

Secretary General: Cao Zhi

Ģenerālsekretārs Cao Dži

Politiskās partijas

**Communist Party of the People's Republic of China
Ķīnas Tautas Republikas komunistiskā partija**

Secretary General: Jiang Zemin

Ģenerālsekretārs Dzjans Dzemiņš

Politburo:

Politbirojs

Members of the Standing Committee:

Pastāvigās komitejas locekļi:

Jiang Zemin

Dzjans Dzemiņš

Li Peng

Li Pens

Qiao Shi

Cjao Ši

*Li Ruihuan
Zhu Rongji
Gen. Liu Huqing
Hu Jintao*

Li Žuihuaņ
Džu Žundzji
Lu Huacjins
Hu Dzintao

Other Full Members:

Ding Guangen
Tian Jiyung
Li Lanqing
Li Tieying
Gen. Yang Baibing
Wu Bangguo
Zou Jiahua
Jiang Chunyun
Qian Qichen
Wei Jianxing
Xie Fei
Huang Ju

Citi sastāva locekļi:
Dins Guanens
Tjaņs Dzījūns
Li Lančijins
Li Tjeins
Jans Baibins
U Bango
Dzou Dzjahua
Dzjans Čuņjuņs
Cjaņs Cjičēns
Vei Dzjahua
Sje Fei
Huans Dzjui

Alternate Members:

Wen Jiabao
Wang Hanbin

Alternatīvie locekļi: Veņs Dzjabao Vans Hanbiņš

Masu saziņas līdzekļi

**China National Radio — Director
Tong Xiangrong**

**Ķīnas nacionālais radio, direktors
Tuns Sjanžuns**

China Radio International — Director
Zhang Zhenhua

Kinas internacionālais radio, direktors
Džans Dženhuā

China Central Television Station —
Director
Yang Weiguang

Kinas centrālās televizijas raidstacija,
direktors
Jans Veiguans

Organizācijas sadarbībai ar ārvalstīm

All-China Federation of Industry
and Commerce — Chairmen
Jing Shuping

Kinas rūpniecības un
tirdzniecības federācija, priekšsēdētājs
Dzins Šupins

Secretary General Huan Yushan	ģenerālsekretārs Huans Juišans
State Administration for Industry and Commerce— Director Liu Minxue	Valsts rūpniecības un tirdzniecības administrācija, direktors Ju Miņšuje
China Council for the Promotion of International Trade Chair. Zheng Hongyue	Kinas internacionālās tirdzniecības sekmēšanas padome: priekšsēdētājs Džens Hunjue
Secretary General Zhong Ming	ģenerālsekretārs Džuns Mins
Chinese People's Association for Friendship with Foreign Countries President Qi Huaiyan	Kinas tautas asociācija draudzībai ar ārvalstīm: prezidents Cji Huaijuans
Secretary General Wang Jincheng	ģenerālsekretārs Vans Dzinčens

Tūrisms

China International Travel Service— President Liu Jiaxiang	Kinas internacionālais ceļojumu dienests, prezidents Ju Dzjasjans
China National Tourism Administration— Director Liu Yi	Kinas nacionālā tūrisma administrācija, direktors Ju I

Kinas Tautas Republikas diplomāti Latvijā:

<i>Wang Fengxiang</i>	Vans Fensjans
<i>Zhang Defu</i>	Džans Defu
<i>Feng Jicheng</i>	Fens Dzīčens
<i>Chao Shujun</i>	Čao Šudžuņs
<i>Li Hua</i>	Li Hua
<i>Zhao Haixiu</i>	Džao Haisju
<i>Cui Lixin</i>	Cui Īsiņš
<i>Ren Shi</i>	tehniskais darbinieks Žeņš Ši